

Sygn. akt: III U 527/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 września 2017 r.

Sąd Okręgowy w Ostrołęce III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Załęska-Bartkowiak
Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Emilia Olszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 września 2017 r. w O.

sprawy z odwołania R. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.

o rentę socjalną

na skutek odwołania R. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w P.

z dnia 06.06.2017r. **znak** (...)

orzeka:

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 06.06.2017r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił R. P. prawa do renty socjalnej.

R. P. wniosła odwołanie od powyższej decyzji, żądając jej zmiany i przyznania prawa do renty socjalnej.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. wniósł o oddalenie. Podniósł, że R. P. jest uprawniona do renty z tytułu niezdolności do pracy i zgodnie z art. 7 ustawy o rencie socjalnej nie przysługuje jej z tego powodu prawo do renty socjalnej.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

R. P. urodziła się dnia (...) W okresie od 01.09.1969r. do 07.01.1973r. uczęszczała do Technikum Ekonomicznego dla pracujących w O.. Ukończyła dwie klasy i z dniem 08.01.1973r. została skreślona z listy słuchaczy z powodu choroby (k.2 a.r.). Rozpoznano u niej schizofrenię paranoidalną. W dniu 27.03.1987r. został złożony wniosek o przyznanie jej prawa do renty inwalidzkiej Dnia 12.05.1987r. przyznano jej prawo do renty inwalidzkiej według II grupy inwalidzkiej na podstawie przepisów ustawy z dnia 14.12.1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Następnie

została zaliczona do I grupy inwalidzkiej i ZUS przyznał jej prawo do renty inwalidzkiej na stałe decyzją z dnia 21.03.1994r.

Dnia 29.05.2017r. został złożony wniosek o przyznanie R. P. prawa do renty socjalnej. ZUS zaskarżoną decyzją z dnia 06.06.2017r. odmówił jej prawa do tej renty, argumentując, że ma prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, co uniemożliwia przyznanie prawa do renty socjalnej.

W dniu 13.10.1994r. zmarł mąż R. S. P.. Dnia 06.06.2017r. został złożony wniosek o przyznanie prawa do renty rodzinnej dla R. P.. Decyzją z dnia 30.06.2017r. zostało jej przyznane prawo do tej renty na stałe. ZUS aktualnie wypłaca jej rentę rodzinną, natomiast zawiesił wypłatę renty z tytułu niezdolności do pracy, gdyż było to świadczenie niższe.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Ostrołęce Wydziału Rodzinnego z dnia 14.06.2017r. został dla R. P. ustanowiony na mocy art. 183 § 1 kro kurator w osobie córki B. D. w zwykłych sprawach związanych z majątkiem i pobierania należnych jej świadczeń.

Sąd zważył, co następuje:

Na wstępie podnieść należy, że okoliczność, iż postanowieniem z dnia 14.06.2017r. Sąd Rejonowy ustanowił dla R. P. kuratora w trybie art. 183 § 1 kro oznacza, iż nie jest osobą ani częściowo ani całkowicie ubezwłasnowolnioną. Natomiast przedmiotowa sprawa należy do kategorii spraw wymienionych w postanowieniu tegoż Sądu. Kurator mógł zatem występować w niniejszej sprawie w imieniu R. P..

Spór w niniejszej sprawie koncentruje się wokół zagadnienia, czy zachodzą podstawy do przyznania R. P. prawa do renty socjalnej. Jest to dla niej o tyle istotne, że mogłaby wówczas pobierać w zbiegu rentę rodzinną z rentą socjalną.

Ustawa z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz.U. Nr 135, poz. 1268 ze zm.) w art. 2 i 4 zawiera pozytywne przesłanki, których niespełnienie wyklucza możliwość skutecznego ubiegania się o prawo do renty socjalnej. Wynika z nich, że prawo do renty socjalnej przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- przed ukończeniem 18 roku życia;
- w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej – przed ukończeniem 25 roku życia;
- w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Ustawa ta zawiera jednak także przesłanki negatywne przyznania takiej renty, które wymienione są w art. 7 i art. 8 oraz art. 9 ust. 2 ww. Ich spełnienie, nawet wówczas gdy zostają spełnione warunki określone treścią art. 2 i 4 ustawy, powoduje, że renta socjalna nie będzie przysługiwać.

Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej - renta socjalna nie przysługuje osobie uprawnionej do emerytury, uposażenia w stanie spoczynku, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty inwalidzkiej lub pobierającej świadczenie o charakterze rentowym z instytucji zagranicznych, renty strukturalnej, a także osobie uprawnionej do zasiłku przedemerytalnego, świadczenia przedemerytalnego lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

W sprawie bezsporne jest, że R. P. uprawniona jest nieprzerwanie, począwszy od dnia 01.09.1986r., do renty inwalidzkiej przyznanej na podstawie przepisów ustawy z dnia 14.12.1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Aktualnie po wejściu w życie ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest to renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Jest to zatem okoliczność eliminująca odwołującą z ubiegania się o prawo do renty socjalnej. Niezależnie bowiem od jej stanu zdrowia – nie może ona uzyskać prawa do renty socjalnej z uwagi na treść art. 7 ww. ustawy.

Przy czym strona odwołująca prezentuje stanowisko, że renta pobierana przez R. P. jest rentą uczniowską. To zdaniem odwołującej powoduje, że przysługuje jej renta socjalna.

Analiza dokumentów złożonych przy wniosku o rentę inwalidzką prowadzi do wniosku, że R. P. uzyskała prawo do renty inwalidzkiej na podstawie art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Zgodnie z tym przepisem - uczniom szkół ponadpodstawowych, studentom szkół wyższych i uczestnikom studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej, którzy stali się inwalidami I lub II grupy w czasie uczęszczania do szkoły lub odbywania studiów, przysługuje prawo do renty inwalidzkiej. Było to świadczenie z ubezpieczenia społecznego pracowników, udzielane niepozostającym w stosunku zatrudnienia uczniom szkół ponadpodstawowych. Było to świadczenie niezależne od składki na ubezpieczenie, spełniające funkcję socjalną wobec podmiotów pozostających poza ubezpieczeniem. Celem tej regulacji była ochrona ludzi młodych, którzy przed podjęciem pracy, już w trakcie uczęszczania do szkoły i przysposabiania się dopiero do przyszłego zawodu, stali się całkowicie niezdolni do wykonywania w przyszłości zatrudnienia w normalnych warunkach, z utratą perspektyw samodzielnego utrzymania się w przyszłości. Wprawdzie na podstawie art. 195 pkt 5 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z dniem 1 stycznia 1999r. utraciła moc obowiązującą ustawa z dnia 14 grudnia 1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, a wraz nią art. 63 tego aktu, jednak w myśl art. 180 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, osoby, którym w dniu wejścia w życie tej ustawy przysługiwały emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne na podstawie przepisów, o których mowa w art. 195, zachowują prawo do tych świadczeń w wysokości ustalonej przed dniem wejścia w życie ustawy, z zastrzeżeniem ust. 2-5 i z uwzględnieniem ust. 6-9. Przepis ten potwierdził regułę zachowania prawa do świadczeń przyznanych na podstawie poprzednio obowiązujących przepisów prawa, co jest zgodne z zasadą ochrony praw słusznie nabytych. Z tej - zawartej w przepisach przejściowych - regulacji wynika wprost, że ubezpieczony, który nabył prawo do uczniowskiej renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie art. 63 ust. 1, zachował to prawo.

Oznacza to zatem, że R. P. przysługuje renta inwalidzka uzyskana w oparciu o art.63 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, które to świadczenie wymienione jest w art. 7 ustawy o rencie socjalnej.

Rację ma oczywiście odwołująca, że renta uczniowska, którą otrzymuje, ma zbliżony charakter do renty socjalnej. Jednakże nie oznacza to zdaniem Sądu możliwości przyznania odwołującej prawa do renty socjalnej. Renta uczniowska nadal bowiem pozostaje rentą inwalidzką, o której mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej, a to uniemożliwia przyznanie odwołującej prawa do renty socjalnej. Podkreślić bowiem należy, że renta socjalna stanowi świadczenie o charakterze zabezpieczającym, kompensującym brak możliwości uzyskania uprawnień z systemu ubezpieczeń społecznych z powodu niemożności podjęcia pracy i braku możliwości uzyskania środków finansowych niezbędnych do życia (tak wyrok SN z dnia 08.04.2008r., I UK 264/07). Tymczasem odwołująca uzyskała świadczenie w postaci renty inwalidzkiej, na co dozwalały przepisy ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin, pomimo braku jakiegokolwiek stażu pracy. Ma zatem środki do życia. Dlatego w ocenie Sądu art. 7 ust. 1 ustawy o rencie socjalnej ma także zastosowanie do rent uczniowskich.

Okoliczność, że wypłata renty uczniowskiej jest zawieszona, gdyż renta rodzinna jest dla odwołującej świadczeniem korzystniejszym, nie ma wpływu na ocenę braku uprawnień R. P. do renty socjalnej. Istotny jest bowiem nie fakt pobierania świadczeń wymienionych w art. 7 ust. 1 ww. ustawy, lecz posiadanie uprawnienia do nich (tak wyrok SA w Szczecinie z dnia 09.09.2014r. III AUa 1223/13).

Z tych względów Sąd Okręgowy działając na zasadzie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił odwołanie.